

»Je v kletki ptička peti pozabila,
če ljubiš me, mi boš podaril krila.«

Gary Morris

NEKATERI VIDIKI IN MNENJA O ŠOLANJU BOLNIČARJEV – NEGOVALCEV

Uvod

V sledečem prispevku želim osvetliti svoje – torej učiteljevo videnje poklicnega izobraževanja bolničar-negovalcev (BN). Z vsako generacijo (to šolsko leto že četrto) ugotavljam problem nizke motiviranosti za poklic, nezadostno poznavanje poklica in šibko predznanje.

Podatki, ki jih bom navedla, veljajo za učence, ki obiskujejo omenjeni program na Srednji šoli Jesenice.

Osnovnošolsko predznanje

Znano je, da se v program BN vpisujejo učenci, ki imajo ob koncu osemletke, glede na ostale, najnižje število točk, tudi njihov učni uspeh je v 84 % le zadosten. Približno petina dijakov ima nedokončano popolno osnovno šolo, končano imajo osnovno šolo s prilagojenim programom.

Motivacija za poklic

Učencem v prvem letniku zaradi osebne orientacije zastavim vprašanja z naslednjo vsebino:

- Kaj te je vzpodbudilo, da si se odločil(a) za poklic BN?
- Kako vidiš sebe v poklicu BN (kako si predstavljaš svoje delo, kje boš delal in kako boš delal)?

V odgovorih približno polovica dijakov odgovarja, da so prišli v program BN, ker:

- niso dosegli dovolj točk za neko drugo zaželeno šolo (frizerke, prodajalke, natararji);
- želijo narediti samo poklicno šolo, ker jim to omogoča opravljanje nekega drugega poklica;
- veliko je dijakov, katerih pričakovanja se ne skladajo z delom, ki naj bi ga nekoč v poklicu opravljali (navajajo namreč, da želijo delati z otroki, da želijo zdraviti bolne, postati zdravniki in šefi raznih oddelkov...

Večina dijakov v svoji odgovorih pravi, da jih veseli delo z ljudmi, vendar je jasno razvidno, da so njihove predstave o tem, kako bodo delali z ljudmi, zelo izkrivljene.

Primer dialoga med učiteljem praktičnega pouka in dijakom tretjega letnika tik pred zaključkom šolanja:

Učitelj: »Poglej, praktični pouk obiskuješ neredno, v redovalnici imaš nezadostno oceno iz matematike, čez en mesec se bodo pričeli zaključni izpiti. Kako utemeljuješ svoje stanje, zakaj si bil toliko ur odsoten?«

Dijak: »Igram bobne pri orkestru, zato mi ne znese, da bi bil dvakrat tedensko v domu.«

Učitelj: »Kako si predstavljaš, da boš naredil zaključni izpit?«

Dijak: »Manjkajoče ure bom nadomestil, upam, da mi ne bo treba vsega nadomeščati, pri matematiki bom najverjetneje imel popravni izpit. Bom, ko bom, saj se mi nikamor ne mudi.«

Učitelj: »Ne boš iskal zaposlitve kot bolničar-negovalce?«

Dijak: »Najverjetneje ne!«

Učitelj: »Zakaj ne?«

Dijak: »Preden sem začel hoditi na zdravstveno šolo, sem si predstavljal, da bom po končanem šolanju le kakšno stopničko pod zdravnikom. Sedaj ugotavljam, da sem pridobil malo znanja in da to ni to, kar sem želel delati ob vpisu v usmeritev BN.«

Ta zadnji stavek ni osamljen primer mnenja dijakov ob zaključnem izpitu.

Lik osebnosti

Lik osebnosti povprečnega dijaka BN bi lahko označila z neko nizko splošno kulturno naravnostjo. V primerjavi s tehniko se kaže v bolj nezrelem obnašanju, neprimernem vedenju v razredu (posmihanje, drezanje sošolcev, v nekulturnem izražanju, med nekaterimi tudi v neslovenskem ali polyslovenskem govoru, slabi pismenosti, nizki stopnji razumevanja, pomanjkljivem analitičnem in logičnem mišljenju).

Postavlja se vprašanje, kaj lahko storimo, da se bodo na zdravstveni usmeritvi izobraževali le tisti, ki si to resnično želijo in tisti, ki so za to sposobni! Ali nekdo, ki nima dovolj predznanja za opravljanje frizerskega poklica, ga ima dovolj za to, da bo nekoč umival golega človeka, ga hranil, bo njegov sogovornik, skrbel bo za njegovo dobro počutje...

Naj bo za dijake, ki so se znašli v programu BN samo zato, ker se niso mogli vpisati nikamor drugam, neka druga usmeritev, ki jim bo omogočala dozorevanje in dokončanje šole, po kateri bodo lahko opravljali kakršnokoli drugo delo.

Za to imam več razlogov:

1. Po končanem šolanju se bodo namreč zaposlovali tudi tisti dijaki, ki si tega dela ne želijo opravljati, ker jih bo eksistenčna nuja v to prisilila. Trpeli bodo oni, kakor tudi varovanci ...
2. Odprta je možnost nadaljevanja šolanja za poklic zdravstveni tehnik (3+2), ki bi bila po mojem mnenju lahko možna samo za zelo uspešne posameznike, sicer se bo pojavilo še večje razvrednotenje poklica zdravstveni tehnik. Zaradi slabe zaposljivosti, pa tudi nerealne presoje o samem sebi je povpraševanje zelo veliko...
3. Zelo mučno je poučevati predmet pomoč in oskrba tiste, ki jim je vse vseeno.
4. Veliko je problemov pri opravljanju praktičnega pouka...

Sklep

Zaključiti želim s predlogom o dani možnosti preživetja enega dne učenca v osmem razredu (ko se odloča za poklic BN) v Domu za starejše občane, kakor tudi možnosti preusmeritve, ko učenec in učitelj ugotovita, da si ni izbral pravega poklica.

Potrebno je postaviti okvire zahtevnosti ob vpisu v šolo – v tej usmeritvi ne pristanejo tudi tisti z najnižjim možnim številom točk in tisti, ki se niso mogli vpisati nikamor drugam – torej višja raven inteligenčne sposobnosti.

Obstajajo tudi testi, s katerimi lahko ugotovimo čustveno inteligenco in sociocentrično naravnost, oboje je nujno potrebno za uspešno opravljanje negovalskega poklica.

Ana Retuznik Bozovičar,

VMS, univ. dipl. pedagog

Srednja šola Jesenice, Ruparjeva 2, 4270 Jesenice